

LEGE PRIVIND ECONOMIA SOCIALĂ

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art.1 - Prezenta lege are ca obiect reglementarea domeniului economiei sociale, stabilirea măsurilor de promovare a economiei sociale, precum și stabilirea competențelor autorităților administrației publice centrale și locale în domeniu.

Art.2 - (1) Economia socială este parte a sectorului economic, organizată independent de sectorul public, al cărei scop este să servească interesul general al comunității, creșterea gradului de ocupare a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile și producerea de bunuri și/sau prestarea de servicii.

(2) Economia socială are la bază inițiativa privată, voluntară și solidară, cu un grad ridicat de autonomie și responsabilitate, precum și distribuirea limitată a profitului către membrii asociați.

Art.3 - Economia socială se bazează pe următoarele principii:

- a) prioritate acordată individului și obiectivelor sociale față de creșterea profitului;
- b) solidaritate și responsabilitate socială;
- c) convergența dintre interesele membrilor asociați și interesul general;
- d) control democratic asupra activităților exercitat de membrii organizației/întreprinderii;
- e) asocierea voluntară și deschisă în formele de organizare;
- f) autonomia de gestiune și independența față de autoritățile publice;
- g) alocarea unei părți din profit pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă și furnizarea unor servicii de interes general pentru comunitate.

Art.4 - (1) Economia socială contribuie la consolidarea coeziunii sociale, dezvoltarea comunității locale, crearea de locuri de muncă, implicarea persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile în activități economice facilitând accesul acestora la resursele și serviciile comunității.

(2) Economia socială are următoarele obiective:

- a) producerea de bunuri și/sau prestarea de servicii care contribuie la bunăstarea comunității sau a membrilor acesteia;

- b) promovarea, cu prioritate, a unor activități care pot genera sau asigura locuri de muncă pentru încadrarea persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile;
- c) dezvoltarea unor programe eficiente de formare dedicate persoanelor din grupurile vulnerabile;
- d) dezvoltarea serviciilor sociale pentru creșterea capacității de inserție pe piața muncii a persoanelor din grupurile vulnerabile;
- e) implicarea indivizilor în dezvoltarea durabilă a comunităților locale;
- f) dezvoltarea unei societăți incluzive și a responsabilității sociale.

Art.5 - (1) În sensul prezentei legi, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

- a) *activitate de interes general* - orice activitate din domeniul economic, cultural-artistic, social, educațional, științific, al sănătății, sportului, locuirii, protecției mediului, menținerii tradițiilor, al cărei scop final este îndeplinirea obiectivelor prevăzute la art. 4 alin. (2);
- b) *activitate cu caracter social* - activitate care urmărește atingerea interesului general, intereselor unei colectivități și/sau intereselor personale nepatrimoniale;
- c) *activitate economică* - orice activitate generatoare de venit;
- d) *întreprindere socială* - orice entitate juridică de drept privat care desfășoară activități în domeniul economiei sociale;
- e) *întreprindere de inserție socială* - întreprinderea socială ce desfășoară activități cu scop lucrativ, dar care folosește profitul obținut pentru crearea de noi locuri de muncă și au obligativitatea de a angaja persoane aparținând grupurilor vulnerabile;
- f) *atestat în domeniul economiei sociale* - forma de recunoaștere a întreprinderilor sociale;
- g) *marca socială* - forma de certificare a întreprinderilor de inserție socială în scopul recunoașterii contribuției directe a acestora la realizarea interesului general și/sau la îmbunătățirea situației grupurilor vulnerabile;
- h) *activitatea de microfinanțare* – activitatea desfășurată de o persoană juridică, alta decât instituția de credit, constituită cu scopul de a acorda microcredite destinate inserției sociale a persoanelor vulnerabile, dezvoltării de proiecte, activități sau afaceri ce contribuie la susținerea dezvoltării comunitare sau economice, inițiativelor individuale și ale comunităților locale, programelor și proiectelor sociale;
- i) *grup vulnerabil* – definit în conformitate cu prevederile art.6 lit.p) din Legea asistenței sociale nr.292/2011.

(2) În sensul prezentei legi, fac parte din *grupul vulnerabil* următoarele categorii de persoane aflate în situație de dificultate economică și socială și/sau în risc de excluziune socială:

- a) persoane cu dizabilități fizice și/sau mentale;
- b) persoane provenind din familii numeroase sau monoparentale;
- c) persoane fără educație sau pregătire profesională;
- d) persoane toxico-dependente, după efectuarea tratamentului de dezintoxicare;
- e) victime ale violenței în familie;
- f) persoane afectate de boli care le influențează viața profesională și socială;
- g) imigranți, refugiați;
- h) persoanele beneficiare de ajutor social potrivit prevederilor Legii nr.416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare;
- i) persoane vârstnice definite în conformitate cu prevederile art.6, lit.bb) din Legea asistenței sociale nr.292/2011;
- j) persoane care au depășit vârsta de 50 de ani și nu beneficiază de prevederile Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare, dar nici a altei legi de protecție socială;
- k) persoane care trăiesc în comunități izolate;
- l) persoane de etnie romă;
- m) victime ale traficului de persoane;
- n) persoane afectate de boli ocupaționale;
- o) tineri peste 18 ani care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului;
- p) persoane eliberate din detenție;
- q) persoane fără adăpost;
- r) șomeri de lungă durată, înregistrați la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă.

(3) Apartenența la unul sau mai multe grupuri vulnerabile se probează prin acte doveditoare eliberate de autoritățile competente și se reglementează prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

(4) Atestarea situației de dificultate economică și socială și/sau de risc de excluziune socială se stabilește prin ancheta socială efectuată la domiciliul ori reședința persoanei de către serviciul public de asistență socială organizat potrivit legii.

(5) Ancheta socială se efectuează la solicitarea scrisă a angajatorului sau, după caz, a persoanei și se înregistrează la serviciul public de asistență socială.

(6) Serviciul public de asistență socială are obligația ca în termen de 15 zile de la înregistrarea solicitării să efectueze și să transmită ancheta socială solicitantului.

Art.6 - Activitățile de economie socială sunt realizate de întreprinderile sociale și de întreprinderile de inserție socială.

Art.7 - Autoritățile administrației publice centrale și locale sprijină activitățile de economie socială prin:

- a) includerea în strategiile județene și locale de dezvoltare a unor măsuri de susținere a acestora;
- b) recunoașterea rolului întreprinderilor sociale prin acordarea atestatului în domeniul economiei sociale;
- c) recunoașterea rolului întreprinderilor de inserție socială prin acordarea mărcii sociale;
- d) dezvoltarea mecanismelor de sprijinire a întreprinderilor de inserție socială;
- e) promovarea și susținerea dezvoltării resurselor umane din domeniul economiei sociale;
- f) participarea la activități de economie socială în parteneriat;
- g) înființarea de centre de informare și consiliere în domeniul economiei sociale.

CAPITOLUL II

Întreprinderea socială

Art.8 Prin prezenta lege, următoarele categorii de persoane juridice, care funcționează în baza prevederilor legale în vigoare și care prin actele constitutive și activitățile derulate respectă principiile prevăzute la art. 3 din prezenta lege, sunt recunoscute ca întreprinderi sociale:

- a) societățile cooperative de gradul I;
- b) cooperativele de credit;
- c) asociațiile și fundațiile;
- d) casele de ajutor reciproc ale salariaților;
- e) casele de ajutor reciproc ale pensionarilor;
- f) orice alte categorii de persoane juridice.

Art.9 - **(1)** Statutul de întreprindere socială se certifică prin acordarea unui atestat în domeniul economiei sociale, denumit în continuare *atestat* prin care se recunoaște contribuția acestora la dezvoltarea domeniului economiei sociale.

(2) Atestatul se acordă persoanelor juridice prevăzute la art. 8 pe baza statutului și/sau alte acte care dovedesc funcționarea întreprinderii sociale din care rezultă că desfășoară activități prin care îndeplinesc cel puțin două dintre obiectivele prevăzute la art. 4 alin. (2).

(3) Atestatul se eliberează de către agenția județeană pentru ocuparea forței de muncă, respectiv a municipiului București, prin compartimentul pentru economie socială, prevăzut la art.25 alin.2.

(4) Atestatul se acordă pe perioadă nedeterminată.

(5) Procedurile de acordare a atestatului, precum și condițiile de suspendare, retragere sau anulare a acestuia, precum și procedurile de evaluare periodică se reglementează prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

Art.10 - Întreprinderea socială are următoarele obligații:

a) de a comunica agenției județene pentru ocuparea forței de muncă, respectiv a municipiului București, în scris, orice modificare cu privire la actele de înființare și funcționare în termen de 15 zile de la data la care a intervenit modificarea;

b) de a transmite/încărca anual Raportul de activitate cu care face dovada îndeplinirii condiției prevăzute la art. 4 alin. (2).

CAPITOLUL III

Întreprinderea de inserție socială

Secțiunea I

Definirea întreprinderii de inserție socială

Art.11 – Întreprinderea de inserție socială este întreprinderea socială care îndeplinește și următoarele condiții:

- a) permanent, cel puțin 30 % din personalul angajat să aparțină unor categorii de persoane din grupul vulnerabil;
- b) reinvestirea a minim 50% din valoarea profitului pentru dezvoltarea întreprinderii sociale;
- c) încadrarea activităților desfășurate de întreprinderea de inserție socială în obiectivele planului județean de dezvoltare.

Art.12 - (1) Întreprinderile de inserție socială au obligația de a asigura pentru persoanele angajate, care fac parte din grupurile vulnerabile, măsuri de acompaniament social care să asigure inserția profesională a angajatului.

(2) Măsurile de acompaniament social pot fi: informarea, consilierea, accesul la formele de pregătire profesională, adaptarea locului de muncă la capacitatea persoanei, accesibilizarea locului de muncă în funcție de nevoile persoanelor și alte măsuri care au scop sprijinirea inserției sociale și profesionale a angajaților.

(3) În vederea asigurării măsurilor de acompaniament social, întreprinderile de inserție socială colaborează cu serviciile publice de asistență socială de la nivel județean și local, agențiile județene de ocupare a forței de muncă, cu specialiști în domenii precum psihologie, asistență socială, pedagogie, formare profesională, ocupare, medicină, medicina muncii, economie socială.

Secțiunea a 2-a

Marca socială

Art.13 - Statutul de întreprindere de inserție socială se certifică prin acordarea mărcii sociale.

Art.14 - (1) Marca socială cuprinde certificatul care atestă statutul de întreprindere de inserție socială, cu o valabilitate de 3 ani de la data emiterii, precum și un element specific de identitate vizuală care se aplică obligatoriu asupra produselor realizate sau a documentelor care demonstrează prestarea unui serviciu.

(2) Statutul de întreprindere de inserție socială instituie următoarele obligații:

- a) obligația de a comunica agenției județene pentru ocuparea forței de muncă, respectiv a municipiului București, orice modificări ale actelor constitutive, precum și rapoartele de activitate și situațiile financiare anuale; compartimentul județean pentru economie socială are obligația să asigure consultarea acestor documente de către orice persoană interesată;
- b) obligația de a publica, în extras, în termen de 3 luni de la încheierea anului calendaristic, Raportul social anual privind activitatea desfășurată și situațiile financiare anuale în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, precum și în Registrul unic de evidență al întreprinderilor sociale, prevăzut la art.27. Modelul extrasului situațiilor financiare se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(3) Întreprinderile de inserție socială se supun controlului cu privire la respectarea condițiilor legale de desfășurare a activității, anual sau ori de câte ori se consideră necesar, pe parcursul perioadei de valabilitate a mărcii sociale.

(4) Controalele prevăzute la alin. (3) se realizează de către organele de control ale Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, precum și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale cu atribuții în domeniu.

Art.15 - Procedurile de certificare și acordare a mărcii sociale, a elementului specific de identitate vizuală, procedurile privind întocmirea Raportului social anual privind activitatea desfășurată, precum și condițiile de suspendare, retragere sau anulare a mărcii sociale se reglementează prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

Secțiunea a 3-a

Finanțarea întreprinderilor de inserție socială și mecanismele de sprijinire și încurajare a acestora

Art.16 - Întreprinderile de inserție socială pot fi finanțate din surse publice și/sau private, naționale sau internaționale, potrivit normelor juridice aplicabile fiecăreia dintre categoriile din care fac parte sursele de finanțare.

Art.17 - Întreprinderile de inserție socială beneficiază de scutire la plata taxelor de autorizare la înființare/reautorizare.

Art.18 - Întreprinderile de inserție socială beneficiază de scutire de plată a impozitului pe profit, cu condiția ca cel puțin 75% din fondul obținut prin scutire să fie reinvestit pentru restructurare sau pentru achiziționarea de echipamente tehnologice, mașini, utilaje, instalații de lucru și/sau amenajarea locurilor de muncă, în condițiile prevăzute de Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Art.19 - Autoritatea contractantă, așa cum este aceasta definită în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, aprobată cu modificări și completări prin Legea

nr.337/2006 cu modificările și completările ulterioare are dreptul de a formula criteriile de selecție în așa fel încât să încurajeze participarea întreprinderilor de inserție socială la procedura de achiziție publică.

Art.20 – Întreprinderile de inserție socială pot beneficia de consiliere gratuită la constituire și/sau la dezvoltarea afacerii prin compartimentele de specialitate de la nivelul Agenției Județene de Ocuparea Forței de Muncă prevăzute la art. 25 alin. (1) și (2).

Art.21 – (1) Întreprinderile de inserție socială pot beneficia de măsuri de sprijin, de natura ajutorului de stat, ce vor fi aprobate prin acte specifice cu respectarea prevederilor comunitare și naționale în materie de ajutor de stat.

(2) Măsurile de sprijin de natura ajutorului de stat prevăzute de prezenta lege se vor acorda cu respectarea condițiilor stipulate în schemele de ajutor de minimis și schemele de ajutor de stat exceptate de la obligația notificării către Comisia Europeană, instituite prin acte emise în aplicarea prezentei legi.

(3) Condițiile de acordare ale ajutorului de stat pentru întreprinderile de inserție socială vor fi prevăzute prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale.

Art.22 - (1) Întreprinderile de inserție socială pot beneficia de următoarele facilități din partea autorităților administrației publice locale:

- a) darea în folosință gratuită a unor imobile aflate în domeniul public al unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, în scopul desfășurării activităților pentru care i-a fost acordată marca socială;
- b) sprijin în promovarea produselor realizate și serviciilor prestate în comunitate, precum și în identificarea unor piețe de desfacere a acestora;
- c) sprijin în promovarea turismului și activităților conexe acestuia prin valorificarea patrimoniului istoric și cultural local;
- d) acordarea de microcredite;
- e) alte drepturi acordate de autoritățile administrației publice locale.

(2) Fondurile necesare pentru acordarea facilităților prevăzute la alin. (1) lit. c)-e) se suportă din bugetul local.

(3) Autoritățile administrației publice locale își prevăd în bugetele proprii sumele necesare pentru acordarea facilităților prevăzute la alin.(1) lit.c)-e).

Art.23 - Se instituie luna mai a fiecărui an ca fiind ”luna promovării economiei sociale”, prin organizarea diferitelor evenimente sau acțiuni de mediatizare a domeniului economiei sociale, care au ca scop dezvoltarea locală și cetățenia activă, cooperarea și solidaritatea socială.

CAPITOLUL IV

Organizare instituțională

Secțiunea 1

Compartimentul pentru economie socială

Art.24 - (1) În cadrul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale se înființează un compartiment în cadrul Direcției de ocupare și salarizare, cu atribuții în elaborarea politicilor și strategiilor în domeniul economiei sociale, promovarea întreprinderilor sociale și sprijinirea întreprinderilor de inserție socială și prin furnizarea de informații către persoanele fizice și juridice interesate.

(2) Organizarea și funcționarea compartimentului se stabilește prin regulamentul de organizare și funcționare a Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Art.25 - (1) În cadrul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă se înființează un compartiment pentru economie socială care coordonează și monitorizează activitatea Agențiilor Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă în domeniul de economie socială, precum și îndrumarea metodologică ale acestora.

(2) În vederea asigurării implementării politicilor, dezvoltării și monitorizării domeniului de economie socială, la nivel județean se organizează în cadrul agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă și a municipiului București, compartimente pentru economie socială.

(3) Organizarea și funcționarea compartimentelor prevăzute la alin. (1) și (2) se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Art.26 - Principalele atribuții ale compartimentelor pentru economie socială din cadrul agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă, respectiv a municipiului București sunt:

- a) analizează și evaluează solicitările persoanelor juridice care desfășoară activități în domeniul economiei sociale în vederea acordării, după caz, a atestatului în domeniul economiei sociale sau a mărcii sociale;
- b) emit deciziile de acordare ori, după caz, de neacordare a atestatului în domeniul economiei sociale, respectiv a mărcii sociale;
- c) introduc informațiile privind întreprinderile sociale, respectiv întreprinderile de inserție socială în Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale;
- d) informează și acordă sprijin metodologic pentru derularea procedurii de atestare/certificare a întreprinderilor sociale/întreprinderilor de inserție socială, precum și pentru desfășurarea activității acestora;
- e) monitorizează la nivel județean, activitatea întreprinderilor sociale, respectiv a întreprinderilor de inserție socială și elaborează rapoarte trimestriale privind activitatea desfășurată de acestea pe care le înaintează Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- f) întocmesc Raportul anual de activitate și îl transmit Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- g) furnizează informațiile necesare actualizării Registrului prevăzut la art.27 alin. (1);
- h) propun Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale măsuri de îmbunătățire și dezvoltare a domeniului de economie socială.

Secțiunea a 2-a

Registrul unic de evidență al întreprinderilor sociale

Art.27 - (1) În scopul asigurării informațiilor necesare, corecte și complete cu privire la situația și evoluția domeniului economiei sociale la nivel național, se înființează Registrul unic de evidență al întreprinderilor sociale denumit în continuare *Registru*.

(2) Registrul este administrat de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și cuprinde, după caz, următoarele informații cu privire la întreprinderile sociale și întreprinderile de inserție socială existente în România:

- a) denumirea completă și acronimul;
- b) categoria de persoane juridice în care se încadrează;
- c) data înființării;
- d) domeniul de activitate;

- e) cifra de afaceri/valoarea activului patrimonial, pierderile sau profitul înregistrate în anul fiscal anterior;
- f) numărul total de angajați;
- g) date de identificare ale angajaților care aparțin grupului vulnerabil: numele și prenumele angajatului, codul numeric personal, număr document și emitent al documentului care atestă apartenența la grupul vulnerabil;
- h) copie a fișei de post/fișelor de post a persoanei/ale angajaților care aparțin grupului vulnerabil;
- i) forme de sprijin de care beneficiază angajatorul;
- j) abateri/sanctiuni ale angajatorului;
- k) data acordării atestatului în domeniul economiei sociale sau după caz a mărcii sociale.

(3) Angajatorii sunt obligați să transmită informațiile prevăzute la alin.(2) lit.g), agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă, în termen de 5 zile de la data angajării persoanei vulnerabile sau, după caz, de la data la care au intervenit modificări în informațiile furnizate.

Art.28 - Prevederile legale de organizare, actualizare și utilizare a Registrului se elaborează de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi și se aprobă prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale.

Art.29 – Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale prin Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă încheie un protocol de colaborare cu Oficiul Național al Registrului Comerțului în vederea schimbului de date între cele două instituții privind întreprinderile sociale existente în România.

CAPITOLUL V

Sanctiuni

Art.30 - Constituie contravenție nerespectarea de către serviciul public de asistență socială a obligației prevăzute la art. 5 alin. (6) și se sancționează cu amendă de la 1.000 la 1.500 lei.

Art.31 - Constituie contravenție nerespectarea de către întreprinderile de inserție socială a obligațiilor prevăzute la art.11 lit. a) și b), art. 14 alin. (2) și la art. 27 alin. (3) și se sancționează cu amendă de la 5.000 la 10.000 lei.

Art.32 - Utilizarea mărcii sociale de către întreprinderile de inserție socială, peste termenul de valabilitate prevăzut la art. 14 alin. (1) constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 5.000 la 10.000 lei.

Art.33 - (1) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se face de către organele de control ale Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

(2) Contravenientul poate achita pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia jumătate din minimul amenzii prevăzute la art. 30-32, agentul constatator făcând mențiuni despre această posibilitate în procesul-verbal.

(3) Procesele-verbale vor fi depuse în fotocopie la compartimentului din cadrul agențiilor județene de ocupare a forței de muncă, respectiv a municipiului București.

Art.34 - (1) Cuantumul amenzilor contravenționale prevăzute la art. 30-32 se actualizează prin hotărâre a Guvernului.

(2) Dispozițiile referitoare la contravenții, prevăzute la art. 30-32 se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art.35 - Amenzile contravenționale aplicate conform prezentei legi constituie venituri la bugetul de stat.

CAPITOLUL VII

Dispoziții finale

Art.36 - În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale va elabora normele metodologice de aplicare, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Art.37 - Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.